

ОТЧЕТ*за дейността на**Общински съвет по наркотични вещества и**Превантивно – информационен център към Община Габрово***2016 г.****I. АНАЛИЗ НА СИТУАЦИЯТА НА МЕСТНО НИВО**

Общински съвет по наркотични вещества /ОБСНВ/ към Община Габрово е създаден през 2002 г., като орган за осъществяване на националната и местна политика в областта на злоупотребата с наркотици. В ОБСНВ влизат представители на Община Габрово, Местна комисия за борба с противообществените прояви на малолетни и непълнолетни /МКБППМН/, ОД на МВР, РЗИ, Районен съд, Районна прокуратура, Митническо бюро – Габрово, Окръжен следствен отдел в Окръжна прокуратура, РУО – Габрово, Дирекция „Социално подпомагане“, Център за обществена подкрепа към Община Габрово.

Основна задача на ОБСНВ е осъществяване на координация, ефективно взаимодействие и сътрудничество между институциите, НПО, младежки сдружения и медии в усилията им за ограничаване на разпространението и употребата на психоактивни вещества. Съветите по наркотични вещества разработват, осигуряват и координират изпълнението на общинските програми за борба срещу злоупотребата с наркотични вещества. На базата на данните, получени от различните източници на информация, те правят оценка на нуждите в съответната община – от превенция, лечение, рехабилитация.

ОБСНВ работи в партньорство с ръководствата на учебните заведения в града, педагогическите съветници и психолози в училищата, инспекторите от Детска педагогическа стая, Отдел „Закрила на детето“, МКБППМН, РЗИ, БЧК, неправителствени организации, Център за лечение на зависимости в Габрово.

За 2016 г. на територията на ОД на МВР Габрово са задържани 49 лица с наркотични вещества, от които 7 за производство и 6 за разпространение. Голяма част от задържаните са с повече от един вид нарушение /производство, притежание, употреба, разпространение/. Заловените количества наркотици в община Габрово са: канабис /суха маса/ - 1719 гр., канабис насаждения – 182 броя насаждения, канабис – зелена маса – 9496 гр., амфетамини на прах – 1198 гр., амфетамини на таблетки – 114 бр. таблетки, метамфетамини – 12,9 г., кокаин – 1,0 гр. и 2 литра прекурсори. В сравнение с 2015 г. се наблюдава увеличаване на количеството заловени наркотични вещества, особено значително е увеличението на заловените количества канабис – насаждения /164 броя през 2015 г./ и зелена маса /27,610 гр. през 2015 г./, на таблетките амфетамини /26 броя през 2015 г./ и амфетамини на прах / 59 гр. през 2015 г./. За първи път в региона са заловени и прекурсори.

Заловените количества наркотици на територията на ОД на МВР съвпада с наблюдаваните процеси, свързани с употребата на наркотици в региона – почти прекратена употреба на хероин, увеличаване търсенето на канабисови продукти и синтетични психоактивни вещества /амфетамини и метамфетамини/.

Запазва се и тенденцията, свързана с употребата на т.н. дизайнерски наркотици, които се разпространяват сред учениците и младежите най-често под името „чай“, „билка“, „билков тамян“. Това са силно токсични синтетични наркотици, които имат непредвидим ефект и могат да доведат до тежки последици дори и след един единствен прием. Тези дроги се разпространяват легално, достъпни са и са изключително модерни сред тийнейджърите в цялата страна, включително и в Габрово.

През 2016 г. прокурорите от Габровски съдебен регион са образували 104 нови досъдебни производства с предмет „наркотични вещества“. Осъдени с влязла сила присъда са 46 лица по 43 осъдителни присъди. Прекратени са 29 броя досъдебни производства, а 5 са спрени. 49 обвинителни акта и споразумения са внесени в съда.

През 2016 г. в Окръжен и Районен съд – Габрово са водени 22 наказателни дела, свързани с наркотици, от които 19 дела са приключили. Постановени са 9 броя ефективни присъди /затвор/, 10 броя условни присъди и 7 броя глоби.

За 2016 г. в Центъра за спешна медицинска помощ са регистрирани общо 8 спешни случаи, свързани с наркотици – като 2 от тях са свързани със свръхдоза след употреба на опиати, 3 – със свръхдоза след употреба на други наркотици, 1 случай е свързан с остра реакция след употреба на наркотици и 2 случая на абстинентен синдром, свързан с употреба на наркотици. За сравнение, спешните случаи, свързани с употреба на наркотици през 2015 са били 20.

През 2016 г. в МБАЛ „Д-р Тота Венкова“ АД са регистрирани двама пациенти с нефатални спешни случаи, свързани с употреба на наркотици.

В областта на лечението на зависимости към наркотични вещества, детоксикация на зависими в региона се провежда в Отделение за зависимости към Държавна психиатрична болница – Севлиево. От януари 2009 г. към ИПСМП „Кабинет за психично здраве Д-р Господинова“ – гр. Габрово е разкрит Център за лечение на зависимости, предлагащ Програма за лечение с агонисти и агонист-антагонисти /Метадон и Субститол/. По данни на болницата в гр. Севлиево, през 2016 г. лечение са потърсили 8 лица с проблемна употреба на психоактивни вещества – мъже, на средна възраст 22 години. Двама от тях са с проблемна употребата на хероин, трима – с проблемна употреба на стимуланти и трима – с проблемна употреба на канабис. В Програмата за лечение с Метадон през 2016 г. са включени 4 лица – 3-ма мъже и една жена, на средна възраст 33 години.

Освен субституиращо и поддържащо лечение, Програмата към ИПСМП „Кабинет за психично здраве Д-р Господинова“ включва индивидуална и групов психотерапия на пациентите, индивидуални и групови консултации за родители и близки на зависими.

В края на 2015 и през 2016 г. Общинският съвет по наркотични вещества направи опит да изясни законността на употребата на наргилета в заведенията от непълнолетни лица и контролът, който се оказва върху съдържанието на смесите за пушене. Повод за това бяха отправени към ОбСНВ и ПИЦ въпроси на родители, чиито

деца системно пушат наргиле в някои от заведенията в града, както и информацията, получена от ученици от габровските училища.

ОбСНВ отправи писмено запитване към Регионална здравна инспекция – Габрово, относно допустимостта на пушене на наргиле /водна лула/ в обществени заведения от непълнолетни лица и контрола на съдържанието на смесите за пушене.

Писмото на ОбСНВ бе препратено от РЗИ към Министерство на здравеопазването за становище.

В писмо с изх. № 16-07-112/18.01.2016 г. на МЗ се получи подробна информация относно видовете тютюневи изделия, вредата от употребата им, актуалната за страната законовата рамка, определяща реда и начина на разпространение и търговия с тютюневи изделия. Обобщената позиция на МЗ по поставените въпроси е следната:

- Забраната за тютюнопушене (съгласно чл. 56 и 56 а от Закона за здравето) се отнася до всички видове тютюневи изделия и не зависи от вида на използваното средство за пушене. В този смисъл, ако сместа, която се използва в продукта наргиле /водна лула/ съдържа тютюн или никотин, то тя изцяло попада в режима на забрана на тютюнопушенето в закрити и някои открити обществени места. Следователно употребата на смеси за наргиле, съдържащи тютюн или никотин, от непълнолетни лица също следва да се счита за недопустима.
- Относно контролът на съдържанието и търговията на тютюневи изделия, се прилага Закона за тютюна и тютюневите изделия, съгласно който Министерство на икономиката и Комисията за защита на потребителите контролират спазването на нормативната уредба.
- Комисията за защита на потребителите осъществява контрол по прилагане на Наредбата за изискванията за етикиране, обозначаване и оформление на тютюневи изделия и за определяне на стандарти за извършване на оценка на съответствие на съдържанието на катран, никотин и въглероден оксид в тютюневите изделия.

Въз основа на получения отговор от МЗ, ОбСНВ отправи писмено запитване към Комисията за защита на потребителите относно контрола на местата, където се продават тютюневи изделия, включително и смесите за наргиле.

В отговора на г-н Цветан Христов – Директор на РД – Русе – КЗП, се посочва, че към момента на запитването предстои приемане на Закон за изменение и допълнение на Закона за тютюна и тютюневите изделия, в който изделието наргиле /водна лула/ ще бъде включено в групата на тютюневите изделия, описани в параграф 1, т.4 от „Допълнителни разпоредби“ на ЗТТИ. Едва след приемането на това изменение КЗП би имала компетенции на контролен орган относно реда и начина на употребата на наргиле /водна лула/. Експертизата относно съдържанието на никотин в смесите за пушене с наргиле, обаче се оказва извън правомощията на КЗП и съответно институцията не може да окаже съдействие в конкретния случай.

Законът за тютюна, тютюневите и свързаните с тях изделия (загл. Изм. - ДВ, бр. 28 от 2016 г., в сила от 08.04.2016 г.), изм. и доп. ДВ. бр.101 от 20 декември 2016г., претърпя очакваните промени и изделието наргиле /водна лула/ бе включено в групата на тютюневите изделия.

Остава неясно кой е отговорен за контрола на съдържанието на смесите, които се поставят в наргилетата /водните лули/, които се предлагат в заведенията при

нарушена цялост на опаковката на продукта, както е и неясно съдържат ли тези смеси никотин или други наркотични вещества.

През януари 2017 Министерство на икономиката публикува проект на Постановление на Министерския съвет за допълнение на Правилника за прилагане на Закона за тютюна, тютюневите и свързаните с тях изделия. С проекта на Постановление се предвижда да се определят условията и реда за предоставяне на информация за съставките на изделията за пушене, различни от тютюневите изделия.

Производителите, вносителите и лицата, които въвеждат на територията на страната от друга държава – членка на Европейския съюз, изделия за пушене, различни от тютюневи изделия, следва да представят информацията за съставките, използвани при производството на такива изделия, чрез Общия портал на Европейския съюз (EU-CEG). Промените се отнасят за изделия за пушене на базата на растения, билки или плодове.

Въпреки всички тези предприети мерки за регулиране на употребата на наргията и вноса на съставките за пушене обаче, те не ни отговарят на въпроса как се контролира съдържанието на смесите, които се предлагат в заведенията като несъдържащи никотин и с нарушена цялост на опаковката.

Превантивно-информационният център /ПИЦ/ към Община Габрово осъществява превантивни дейности и програми на общинско ниво. ПИЦ отговаря за събиране, съхраняване и анализиране на информация от различни институции, работещи по проблема „наркомании“, която е необходима за изготвянето, изпълнението и координирането на общински програми за борба срещу злоупотребата с наркотици.

Главни насоки в работата на ПИЦ – Габрово са превантивно-информационна, обучителна и консултативна – разработване и осъществяване на превантивни дейности и програми сред различни целеви групи; разработване и осъществяване на алтернативни форми за осмисляне на свободното време на младите хора; обучения на мултидисциплинарни екипи за превенция употребата на психоактивни вещества; разработване, издаване и разпространение на превантивни и здравно-образователни материали; провеждане на информационни кампании; консултиране на млади хора и родители по въпроси, свързани с наркотиците и зависимостите.

II. ПРЕВАНТИВНА ДЕЙНОСТ

И през 2016 година основните усилия на ОбСНВ и ПИЦ бяха насочени към превенция употребата на наркотици, чрез активното и целенасочено включване на училището и младите хора в дейности за информиране относно рисковете от употреба на психоактивни вещества, развиване на социални умения и компетенции, формиране на нагласи за здравословен начин на живот, повишаване на гражданската активност, както и предлагане на алтернативна ангажираност за свободното време.

Основен партньор в работата на ОбСНВ и ПИЦ е Младежкият съвет по наркотични вещества /МСНВ/, в който са включени 17 ученици на възраст 15-19 години от всички габровски училища, както и трима младежи до 25 години.

Съвременните изследвания категорично посочват, че превенцията от връстници е най-ефикасният подход сред превантивните програми. В тийнейджърска възраст обикновено младежите са на етап в емоционалното си развитие, в който изживяват криза на доверието към възрастните /в т.ч. и родителите/ и започват да търсят идентификация в групите от връстници. Поведението и нормативните убеждения на връстниците стават за подрастващите много по-достоверни и атрактивни като модел за собственото поведение.

Това обуславя и важната роля в превантивната дейност на доброволците от МСНВ. Чрез реализиране на лидерска програма за превенция от връстници, е изградена трайна система за подкрепа от връстници и е създаден механизъм за ограничаване на негативните явления сред младежите в училищна и извънучилищна среда.

Основните насоки, по които работят доброволците от МСНВ, са: повишаване информираността на младите хора по отношение на рисковете от употреба на психоактивни вещества; консултиране на връстници и провеждане на тренинг-обучения по подхода „връстници обучават връстници“; организиране и провеждане на различни младежки инициативи, насочени към предоставяне на алтернативи за свободното време и промоция на здравословен начин на живот; организиране на кампании за превенция на наркоманиите.

Дейността на младежите от МСНВ бе високо оценена на церемонията за връчване на годишните награди „Доброволец на годината“ в област Габрово за 2016 г. В категория „превенция на рисковото поведение сред младите хора и употребата на наркотични вещества“ наградата спечели Христина Христова, ученичка от ПМГ „Акад. Ив. Гюзелев“ и доброволец в Младежки съвет за наркотични вещества.

„Проект на годината, привлякъл най-много доброволци“ стана проектът на Младежкия съвет по наркотични вещества „Гореща точка ГМО - Граждански мобилен отряд“.

В осъществяване на част от превантивните дейности, ОбСНВ, ПИЦ и МСНВ си сътрудничат с доброволци от други младежки организации – ИМКА – Габрово, БМЧК, НЧ „Христо Смирненски 1949“.

През 2016 г. бе положено началото и на съвместни дейности с младежи от ФК „Чардафон 1919“ в областта на превенцията на рисковото поведение и стимулиране на здравословния начин на живот на младите хора чрез спорта и физическата активност.

Реализирани дейности:

- 1. Кампании, инициативи и проекти, организирани и реализирани от Общински съвет по наркотични вещества и Превантивно-информационен център по зависимости към Община Габрово*

➤ Инициатива по случай 1-ви март – Баба Марта

Екипът на Център за обществена подкрепа, ОбСНВ/ПИЦ и доброволците от Младежки съвет по наркотични вещества при Община Габрово, реализираха кампания по повод 1 март. Габровци бяха дарени с мартенички и орисани за здраве и късмет лично от Баба Марта, а децата от Помощно училище "Николай Палаузов" се заредиха с мартенско настроение от учениците от трети "б" клас на ОУ "Св. Св. Кирил и Методий"

и талантливите доброволци към МСНВ, които им изнесоха импровизиран концерт на две китари. Първомартенският поздрав на доброволците от МСНВ беше подпомогнат и от Дневен център за възрастни хора към Община Габрово, в който сръчните баби изработиха ръчно плетени мартеници специално за инициативата.

➤ **Кампания „Великденски внучета“**

Кампания „Великденски внучета“ бе продължение на инициативата „Коледни внучета“, която се проведе през декември 2015 година. Основната цел на инициативата е повишаване на толерантността на младите хора към възрастните, възпитаване в ценности, свързани с доброволчеството и подкрепата на хора от уязвими групи. Активното включване на доброволците от МСНВ спомага за популяризиране на дейността им и привличане на нови доброволци към идеята за превенция на рисковото поведение.

В рамките на „Великденски внучета“ бяха организирани работилници, в които доброволците изработиха великденски картички, сувенири и украса. В дните 27 и 28 април те посетиха потребителите на Дома за възрастни хора с физически увреждания в кв. „Маркотея“, Дневните центрове за възрастни хора и за деца и младежи с увреждания, за да им поднесат подаръците и да ги поздравят с настъпващия празник Великден. Вниманието в своите домове получиха също баби и дядовци, ползващи услугите на Домашния социален патронаж в Габрово.

Доброволци от Младежкия съвет по наркотични вещества и клиенти на Центъра за обществена подкрепа към Община Габрово се включиха и в националната кампания за отбелязване на Европейския ден на солидарност между поколенията.

На среща в Дневния център за стари хора, младежите и възрастните обмениха мнения и идеи за традициите около Великден преди и в днешно време. Чуха се интересни истории за багрено на яйцата в миналото, когато е нямало модерни продукти, а хората са ползвали природни материали. Тестото за козунаците от царевично брашно се замесвало в дървени ноцви, а маята се правила с отвара от хмел.

Младежите разказаха за участието си в инициативата „Приеми ме на село“, в която са живели в домовете на баби и дядовци, включвайки се в традиционни дейности от селския бит.

Освен че зарадваха възрастните хора и ги заредиха с празнично настроение, „великденските внучета“ бяха също поздравени – с авторски стихотворения, благодарности и аплодисменти.

➤ **„Огнен хепънинг“ – инициатива по случай 26 юни – Световен ден за борба с наркоманиите**

На 26 юни Общинският съвет по наркотични вещества организира „Огнен хепънинг“, с който бе отбелязан Световния ден за борба с наркотиците в Габрово.

В подкрепа на инициативата участваха Ралица Христова и Ивета Петрова, младата банда от Пловдив – PANIC STATION, бийтбоксерите Vesko и MaxO, шоу-балет „Магия“, формация „Огнени сенки“, Дани Белев и момчетата от Куик Хендс Проджект – джуниър.

На сцената се проведеха информационни игри и се раздадоха награди на най-активните участници.

По време на концерта, с кратко слово на доброволци от МСНВ и летящи фенери, бе отбелязана и десетата годишнина на Превантивно-информационния център по зависимости и Младежкия съвет по наркотични вещества.

➤ **Проект „Гореща точка ГМО - Граждански мобилен отряд“**

Проект „Гореща точка ГМО – Граждански Мобилен Отряд“ се реализира през 2016 година от доброволците на Младежкия съвет по наркотични вещества, с финансовата подкрепа на Младежката банка – Габрово.

Основна цел на проекта бе реализиране на превантивна кампания за повишаване на информираността на учениците /8-12 клас/ относно рисковете от употребата и злоупотребата с психоактивни вещества и влиянието им върху индивида, семейството и обществото. Участие в подготовката и осъществяването на дейностите взеха доброволците от МСНВ, които преминаха специализирано обучение и подготовка за най-актуалната информация, свързана с употребата, видовете и последиците, които причиняват психоактивните вещества върху живота на човек.

За реализиране целите на проекта, бе подготвена мобилна информационна шатра с разнообразни интерактивни игри и информационни материали. Покана за домакинство на инициативата получиха всички училища с ученици от 8-ми до 12-ти клас. Желание за включване проявиха от ПМГ „Акад. Иван Гюзелев“, ПГ по строителство, ПГТ „Пенчо Семов“ и ПГТ „Д-р Н. Василиади“. В тези училища „Гореща точка ГМО – Граждански Мобилен Отряд“ се реализира в рамките на един учебен ден при огромен интерес у младежите.

Проект „Гореща точка ГМО – Граждански Мобилен Отряд“ получи награда за проект привлякъл най-много доброволци на официалната церемония по повод Международния ден на доброволчеството – 5 декември.

➤ **Импровизаторски театър IMPROV**

Импровизаторски театър “IMPROV” бе насочен към превенция на злоупотребата с психоактивни вещества сред деца и младежи от рискови групи и е финансиран от Министерство на здравеопазването, в изпълнения на Националната стратегия за борба с наркотиците 2014-2018 г. Проектът се реализира от Общински съвет по наркотични вещества, в партньорство с НЧ „Христо Смирненски 1949” – Габрово и с активното участие на доброволци от Младежкия съвет по наркотични вещества.

Чрез импровизационния театър целевата група от деца и младежи, е активно въввлечена в процеса за мотивиране на промяна в поведението им. Публиката участва в процесите и действията на актьорите и привнася собствен опит и преживявания в процеса на театралните импровизации. Тя задава ситуациите и направлява поведението на актьорите. Прекият контакт и диалог с публиката при този вид сценично изкуство са предпоставка за силно въздействие върху целевата група и нетрадиционен подход за предаване на информация относно рисковете от употреба на наркотици и формиране на нагласи за здравословен начин на живот.

В рамките на реализация на проекта, се осъществиха следните дейности:

- Сформиране на екип от младежи – участници в театралната формация от МСНВ и Студио за импровизационен театър “IMPROV”, към НЧ „Христо Смирненски 1949“, Габрово.
- Провеждане на серия от обучения на участниците в импровизационния театър.

- Първи модул: Информационен
- Втори модул: Вербална и невербална комуникация. Работа в екип.
- Трети модул: Сценично присъствие и работа на сцена. Запознаване със спецификата на импровизационния театър.
- Провеждане на репетиции на сформирания екип за импровизационен театър.
- Изнасяне на импровизационния театър пред деца и младежи от уязвими групи, потребители на социални услуги в общността: Център за настаняване от семеен тип /ЦНСТ/, гр. Габрово, Център за обществена подкрепа към Община Габрово, „Център за обществена подкрепа – ИМКА“, гр. Габрово, доброволци от младежки организации и НПО в града.

➤ **"Познаваме ли своите будители?"**

Дали габровци познават своите съграждани, заслужили да се нарекат „будители“ – това провериха доброволците от Младежкия съвет по наркотични вещества в Деня на будителите – 1-ви ноември. На ул. „Радецка“ бе поставено колело с имената на габровски будители и всеки минувач имаше възможността за проверки знанията си за живота и делата на видните ни съграждани. Верните отговори носеха награда, а тези, които бяха забравили някои факти от историята на Габрово, получиха информация от доброволците.

Инициативата „Познаваме ли своите будители?“ се осъществи с любезното съдействие на Регионален исторически музей – Габрово, които осигуриха ретро костюми за доброволците от МСНВ.

➤ **Превантивна програма „Училище за добрини“**

Кампанията е инициатирана и организирана от ОбСНВ, ЦОП и МКБППМН към Община Габрово. Тя стартира в края на 2014 г. и към нея се присъединиха почти всички учебни заведения на територията на община Габрово. „Училище за добрини“ се превърна в постоянна инициатива, насочена към превенция на неприемливото поведение на учениците и стимулирането им за извършване на „добри дела“. Целта е изграждане на позитивна ценностна система, повишаване на чувството за отговорност и съпричастност, чрез реализиране на дейности, насочени към извършването на „добрини“, с активното включване както на ученици, така и на учители и родители.

В началото на учебната 2015/2016 година бяха обявени два конкурса, с цел разширяване обхвата на кампанията:

- Конкурс за илюстрирана приказка на тема „Приказка за доброто“ – за учениците от 5 до 7 клас;
- Конкурс на тема „Посланик на доброто“ – за учениците от 8 до 12 клас.

В малката възрастова група бяха получени 55 творби на 58 участника. Във възрастовата група 8-12 клас нямаше постъпили материали.

Независимо жури оцени и отличи участниците, представили най-вдъхновяващите „Приказки за доброто“.

Награждаването на участниците в конкурса и отличаването на най-активните добротворци в кампанията на Община Габрово „Училище за добрини“ се проведе на 28

март във фойето на зала „Възраждане“. На тържествената церемония кмета на Община Габрово връчи грамоти и материални награди на отличените участници.

През учебната 2016/17 год. кампанията продължава да се изпълнява във всички училища, в които са поставени табла „Училище за добрини“, като инициативата за реализиране на добри дела е поверена на самите учебни заведения.

➤ **Инициатива „Приеми ме на село“**

През 2016 г. успешно приключи четвъртото издание на инициативата на Община Габрово „Приеми ме на село“.

С подготовката и осъществяването на „Приеми ме на село“ са ангажирани Местната комисия за борба с противообществените прояви /МКБППМН/, Центърът за обществена подкрепа /ЦОП/ и Общинският съвет по наркотични вещества /ОБСНВ/ към Община Габрово. „Приеми ме на село“ е програма, която отговаря на едни от основните цели на дейността на посочените общински структури - предоставяне на възможности за включването на децата и младежите в алтернативни дейности за свободното време и превенция на рисковото поведение, чрез:

- придобиване и развиване на социални умения, свързани с общуване с връстници и с възрастни хора, работа в екип, вземане на решения и поемане на отговорности;
- формиране на адекватна ценностна система и устойчиви личностни качества;
- промотиране на здравословен начин на живот.

Основни партньори на Община Габрово при реализиране на „Приеми ме на село“, са читалищата в селата, в които се осъществява тази програма.

През 2016 г. в „Приеми ме на село“ се включиха четири села с девет групи участници. 76 деца и младежи от цялата страна имаха възможността да станат част от каузата на инициативата.

За първи път през 2016 г. Община Габрово, с подкрепата на НЧ „Дядо Стойно – 1927“, организира и Дневен лагер „Приеми ме на село“ в село Поповци, в който се включиха 20 деца на възраст 9-14 г. от Габрово. Разпределени в две смени през м. юли, малчуганите имаха своите баба и дядо „под наем“, с които заедно приготвяха сутрешните закуски и помагаша в градинската работа. Читалището в с. Поповци бе подготвило разнообразна програма за малките участници, които научиха най-интересното и полезното от живота на възрастните хора и бита на миналите поколения. Следобедите в Поповци бяха посветени на запознаване с историята на селото, съхранените български традиции, занаяти и обичаи.

Поради големия интерес на деца и родители за участие в „Приеми ме на село“ – Джуниър, вместо предварително планираното провеждане на инициативата само в едно село, две села приеха деца на възраст 9-14 години от цялата страна. През м. юли в село Беломъжите бяха настанени внучета „назаем“ от Габрово, Благоевград и Горна Оряховица, а през м. август при баби и дядовци „под наем“ в село Донино пристигнаха малчугани от София, Пловдив и Габрово. Малките участници в „Приеми ме на село“ – Джуниър прекараха 7 дни в двете габровски села. Освен запознаване с живота на село, за участниците в с. Донино бяха организирани екскурзии до Соколския манастир и

ЕМО „Етър“, а за децата от с. Беломъжи – поход до Дряновския манастир и екскурзия до МАИР „Боженци“.

Четиридесет и един младежи от 15 до 29 год. се включиха като внуци „назаем“ в селата Харачери и Беломъжите. Участници в инициативата бяха млади хора от Габрово, София, Стара Загора, Самоков, Пловдив, Варна, Берлин. През 2016 г. „Приеми ме на село“ посрещна първия си участник извън страната – 17-годишния Мартин, родом от Варна, който от дълги години живее в Германия, но иска да изучи и популяризира сред българската общност нашите обичаи и традиции.

През седемте дни на село внуците „назаем“ се трудиха в селските дворове, посетиха кравеферма, изучаваха билките в Музея на билката в с. Кметовци, правиха преходи по екопътеки, разучаваха народни песни и хора, приготвяха ястия по традиционни местни рецепти. И най-важното – общуваха помежду си и с възрастните хора – без интернет и без социални мрежи. Учиха се да работят и да се забавляват заедно, да уважават чуждото мнение, да се подкрепят и помагат.

„Приеми ме на село“ получи висока оценка, доверие и финансова подкрепа от Обществения борд на TELUS International Europe, благодарение на която бе възможно създаването на клип и филм – равностойка за постигнатото през четирите години на реализация на инициативата. Организирана бе и изложба със снимки от „Приеми ме на село“ – 2016 г. и заключително събитие, на което селата – участници и читалищата в тях получиха заслужена благодарност за положените усилия. През м. септември стартира и новосъздадения сайт на „Приеми ме на село“, чрез който през 2017 г. всички желаещи ще могат да подават електронно своите заявления за участие – <http://priemimenaselo.eu/>.

Подкрепа, под формата на хранителни продукти за възрастните хора, приемащи „внучета назаем“, бе получена и от Българска хранителна банка.

През юни 2016 г. Община Габрово получи свидетелство за регистрация на марката „Приеми ме на село“ от Патентно ведомство на Република България.

➤ Превантивна програма „Здравейко“

През 2016 г. ОБСНВ разработи превантивна програма „Здравейко“, насочена към деца на възраст 7-11 години.

Програмата акцентира върху компонентите на здравословния начин на живот, включващи дневен режим, лична хигиена, здравословно хранене, спорт и туризъм, двигателна култура, запознаване с рисковете от различни зависимости – компютърни игри, телевизия, употреба на алкохол, цигари, наркотични вещества.

Чрез интерактивни игрови методи и техники, програмата цели формиране на позитивни нагласи у децата за спорт, учение и забавление и развиване на различни социални умения:

- пълноценно общуване с родители и връстници;
- разпознаване и изразяване на емоции;
- работа в екип;
- изграждане на доверие и толерантност;
- отстояване на собствено мнение и решаване на конфликтни ситуации

Превантивната инициатива „Здравейко“ бе осъществена в рамките на Летните занимания в училищата, организирани от Община Габрово, по желание на ръководствата на училищата:

- ОУ „Св. Св. Кирил и Методий“ – на 17, 20 и 24 юни – обхванати 40 деца;
- ОУ „Ран Босилек“ – на 22 юни – обхванати 51 деца;
- ОУ „Христо Ботев“ – на 12-ти юли – обхванати 8 деца;
- ОУ „Неофит Рилски“ – на 13-ти юли – обхванати 9 деца.

За децата от 1-ви до 4-ти клас бяха организирани игри за загряване, отборни игри, игри със състезателна и познавателна цел, игри за доверие, екипност, толерантност, игри за развиване на креативността и творческите заложби.

Активно участие в осъществяването на дейността взеха доброволците от Младежкия съвет по наркотични вещества към Община Габрово, които са обучени за работа по подхода „връстници обучават връстници“ за превенция на рисковото поведение сред децата и младежите.

През учебната 2016/2017 г. превантивна програма „Здравейко“ бе предложена на училищата за реализиране в рамките на целодневните следобедни занимания на учениците от 1-ви до 4-ти клас.

До края на календарната 2016 г. програмата бе осъществена в следните учебни заведения:

- ОУ „Св. Св. Кирил и Методий“ – на 20 и 21 септември, 17 и 24 октомври, 4, 11, 18, 21 и 23 ноември – обхванати 187 ученика;
- ОУ „Иван Вазов“ – на 11 и 23 ноември, 9 декември – обхванати 56 ученика.

➤ „Коледна плетеница“

По повод Коледните празници, ОБСНВ и ПИЦ реализираха инициатива под надслов „Коледна плетеница“. Тя се реализира с участието на Веселина Божилова – председател на сдружение „Майки срещу дрогата“ – Пловдив, която проведе уъркшоп по плетиво с доброволци от Младежкия съвет по наркотични вещества. Под нейно ръководство младежите се учиха да плетат на една и две куки. В „Коледната плетеница“ се включиха баби от Дневния център за стари хора и с общи усилия бяха оплетени играчки и гирлянди за коледна украса.

По време на импровизираната работилница по плетиво участниците проведоха дискусия за връзката между поколенията и ролята на семейството в предпазване на подрастващите от рисково поведение, за доброто и доброволчеството, за смисъла на Коледните празници.

На 22-ри декември доброволци от МСНВ и служители на ОБСНВ и ПИЦ дариха готовите коледни играчки, заедно с жива коледна елха, на Терапевтична общност „Ново начало“ - място, в което млади хора от цялата страна се лекуват от зависимостта си към наркотици и прекарват празниците далеч от семействата си. Доброволците и зависимите младежи заедно засадиха елхата в двора на комуната в Банкя.

Посещението в „Ново начало“ даде възможност на младежите от МСНВ и специалистите от ОБСНВ и ПИЦ да се запознаят на място с процеса на лечение на зависимите, с организацията на живота там, с трудностите, които те срещат при ресоциализацията им и съпротивата, която оказват местните жители за съществуването на Терапевтичната общност.

➤ „Коледен куиз“

По повод Коледа и във връзка с отбелязване на 10 години от създаване на Младежкия съвет по наркотични вещества, ОБСНВ и ПИЦ организираха празничен КОЛЕДЕН КУИЗ за настоящи и бивши доброволци към МСНВ.

Под формата на викторина, разделени на отбори, участниците отговаряха на въпроси, свързани с историята, спорта, образованието и културата на Габрово.

Интерактивните игри спомогнаха за развиване на комуникативните умения на доброволците, провокираха тяхната бързина, съобразителност, креативност и желания за екипна победа.

2. *Проекти и инициативи, реализирани с участието на ОБСНВ, ПИЦ и МСНВ към Община Габрово*

➤ Проект „Градове на хумора и сатирата“, реализиран по програма „Еразъм+“

За четвърта поредна година Община Габрово, в партньорство с общинската администрация на Аалст, осъществиха проект за межкултурен младежки обмен. Десет габровски младежи, доброволци към местни младежки организации, включително и двама доброволци от МСНВ, посетиха побратимения белгийски град от 16 до 22 август 2016 г. Те взеха участие в проекта „Градове на хумора и сатирата“, реализиран по програма „Еразъм+“. В продължение на една седмица българи и белгийци изследваха приликите и разликите между двата карнавала, чувството на хумор на габровци и острата сатира в Аалст. Младежите участваха и в главното представление на фестивала „Цветът на времето“.

Чрез проект „Градове на хумора и сатирата“ бе продължено ползотворното и устойчиво партньорство между Аалст и Габрово в областта на младежките политики.

➤ Проект „iHELP“

На 26 април 2016 г. доброволците от Младежкия съвет по наркотични вещества преминаха обучение за оказване на първа помощ и подкрепа на лица, изпаднали в беда. Няколко прости, но много ефективни действия и правила за спасяване на човешки живот те научиха от д-р Георги Шандурков - директор на габровския Център за спешна медицинска помощ.

Обучението на доброволците от МСНВ е част от реализацията на проект iHELP, представляващ интегриране на мобилно приложение за бързо известяване при спешна нужда от помощ, сформирание на екипи от спасители-доброволци и създаване на мрежа от ползватели на приложението.

Проектът се осъществява от „Айхелп България“ ООД, с финансовата подкрепа на Община Габрово.

Доброволците на МСНВ подпомагат и се включват активно и в събития, организирани от отдел «Култура и туризъм» на Община Габрово – контрол на билети при прожекции на филми и други културни събития в зала «Възраждане», откриване и закриване на „София филм фест“, популяризиране на кастинга за булка на Рачо Ковача, „Нощ на литературата“, запалване светлините на Коледната елха и др.

В Международния ден на младежта – 12 август, доброволците от МСНВ се включиха активно във флашмоба, организиран от Центъра за работа с доброволци към Община Габрово.

Представители на МСНВ имаха и в Gabrovo Innovation Camp 2016 и в програмата на JA Bulgaria „Мениджър за един ден“, осъществена на 17 ноември 2016 г в Община Габрово.

3. Семинари, дискусии, обучения, организирани и реализирани от ОбСНВ и ПИЦ – Габрово

➤ Срещи – дискусии с Желяз Турлаков

На 14.06.2016 г., по покана на Общински съвет по наркотични вещества и Превантивно-информационен център, в Габрово гостуваха Желяз Турлаков – ръководител на терапевтична общност „Ново начало“ и младежи, преминали успешно през рехабилитационната програма за зависими.

С тяхно участие се проведеха две информационни срещи - дискусии по темата „наркотици и зависимости“. Първата среща бе с ученици от ПГТ „Пенчо Семов“, на която Желяз Турлаков, заедно с момчетата и момичетата от „Ново начало“, разказаха за своята борба със зависимостта, за трудностите, които са срещали и продължават да срещат по време на лечението си. Учениците се интересуваха от причините, които са ги подтикнали към употребата, от отношенията им с родителите и приятелите и как те са реагирали, когато са разбрали за зависимостта им. Желяз Турлаков предизвика и дискусия по темата за вредата от употреба на марихуана - наркотикът, който най-често употребяват младежите и за който има толкова противоречиви мнения. Гостите от София бяха категорични – употребата на марихуана носи големи рискове за здравето и психиката на подрастващите.

Втората среща на представителите на „Ново начало“ бе с доброволци от Младежкия съвет по наркотични вещества, БМЧК, Сдружение ИМКА и клуб „Компас“, психолози, социални работници, специалисти от социални услуги в Габрово. Обсъдени бяха въпроси, свързани с възможностите за лечение на зависимости в България и нуждата от спешни мерки за създаване на центрове, в които адекватно лечение и подкрепа да могат да получават непълнолетни лица, злоупотребяващи с наркотични вещества.

➤ Съвместно обучение МСНВ и юноши на ФК „Чардафон 1919“

На 31 октомври, с обучение за работа в екип и развиване на комуникативни умения, бе дадено началото на сътрудничество между доброволците от Младежкия съвет по наркотични вещества към Община Габрово и юношеския футболен отбор на „Чардафон 1919“. Младите хора пожелаха да работят заедно и да обединят усилията си за предпазване на своите връстници от употреба на наркотични вещества.

Всички специалисти по наркомании посочват спорта като един от най-ефикасните начини за превенция на рисковото поведение. Затова и общата дейност на младите хора от МСНВ и футболния клуб биха спомогнали за повишаване на ефективността на превантивните дейности и биха достигнали до по-широк кръг техни връстници.

На обучението бяха планирани и първите съвместни инициативи между двете младежки организации през 2017 г.

➤ **Обучение на доброволците от МСНВ в рамките на превантивна програма „Мрежата 4“**

В периода 10-12 март 2016 г. Общинският съвет по наркотични вещества към Община Габрово бе домакин на обучителен семинар за младежи – доброволци от Габрово, Хасково, Ст. Загора, Кърджали и Бургас.

Обучението се реализира в изпълнение на превантивна програма „Мрежата – 4“, финансирана от Министерство на здравеопазването по Плана за действие на Националната стратегия за борба с наркотиците 2014-2018 г. Програмата имаше за цел да подготви над 50 нови доброволци от пет града на страната за работа по превенция на наркоманиите сред техните връстници.

Обучителната програма на семинара включваше тренинг за придобиване на компетенции от обучаемите относно:

- наркотиците и зависимостите;
- развиване на лични и социални умения, както и формиране на нагласи за здравословен начин на живот;
- умения за работа по подхода „връстници обучават връстници“, чрез интерактивни методи и подходи;
- умения от за консултиране на връстници с рисково поведение.

Освен усвояване на нови знания и развиване на личностни и социални умения, младежите имаха възможност да представят работата на доброволческия екип в своя град и да обменят опит и добри практики в областта на превенцията.

➤ **Обучение на доброволци от МСНВ в Стара Загора**

Част от доброволците на Младежкия съвет по наркотични вещества взеха участие в семинар-тренинг за личностно развитие и социална работа в общността, съвместно с доброволци от Младежки доброволчески клуб „Дарители на надежда“ – гр. Стара Загора.

Семинарът се проведе в периода 16-18.12.2016 г. в Старозагорски минерални бани и бе организиран от Превантивно-информационния център по зависимости към Община Стара Загора. Обучението е част от мултимодулна програма за превенция в училищна среда и в общността на деца и младежи в риск от употреба и злоупотреба с наркотични вещества.

➤ **Тренинги за работа в екип на доброволците от МСНВ**

Специалистите от ОБСНВ и ПИЦ към Община Габрово провеждат регулярни тренинги на доброволците от Младежкия съвет, с цел повишаване капацитета на

групата, развиване на уменията за работа в екип, лидерство, повишаване на ефективността на превантивните дейности сред връстниците им. През 2016 година са проведени следните обучения:

- Изнесен еднодневен тренинг за екипност в рекреационната зона до Соколски манастир;
- Изнесен еднодневен тренинг за лидерство в парк Маркотей;

Основните целеви групи, към които е насочена превантивната дейност на ОБСНВ и ПИЦ са ученици, педагози и родители от Габрово.

➤ **Обучения на ученици от гр. Габрово**

В последните няколко години пазарът на наркотици в страната става все по-разнообразен, а предлагането – все по-агресивно. Навлизат нови наркотици, носещи огромни рискове за здравето на децата. Информацията за психоактивните вещества, която достига до младежите чрез електронните медии и социалните мрежи, много често е невярна и манипулативна. Задачата на ОБСНВ и ПИЦ е да търси подходящи, атрактивни и иновативни форми и методи, с които да информират за опасностите от употребата на дрога, да развиват личностните и социални умения на подрастващите, да формират нагласи за здравословен начин на живот и предлагат позитивни алтернативни на рисковото поведение.

В дейността си сред младите хора, специалистите от ОБСНВ и ПИЦ се основават на принципите на позитивната превенция, концентрираща се върху засилване на протективните фактори, откриване на потенциала на личността и развиване на позитивните житейски умения у децата и младежите, както и откриване и подпомагане на резервите и потенциала на семейната и училищна среда.

Дейността на ОБСНВ и ПИЦ, насочена към превенция на рисковото поведение сред подрастващите, е и водена от разбирането за комплексна/интегративна превенция, предлагаща цялостен поглед върху различните форми на заплахата в годините на развитие на младия човек и върху подобряване на неговите житейски умения. Различните видове проблемно поведение – употреба на психоактивни вещества, насилие и агресия, престъпност, училищни неуспехи, са свързани помежду си. Причините за тях са сходни и следва да бъдат третираны като различни симптоми с един и същ източник на проблемите при тийнейджърите.

Основавайки се на посочените принципи и подходи, ОБСНВ и ПИЦ разработиха превантивна програма „Информираният избор“, насочена към ученици и реализираща се чрез:

- собствен опит и преживяване на участниците /интерактивни методи и подходи/;
- активно участие на децата и младежите;
- стимулиране на творческия потенциал на подрастващите;
- откриване и поощряване на положителните качества на децата и младежите;
- насочване на търсенията на собствените ценности на младия човек;
- реализиране на алтернативни дейности и конструктивно организиране на свободното време на децата и младежите.

Програмата включва следните модули:

1. Тренинги за превенция на рисковото поведение и промоция на здравословен начин на живот

Целева група: ученици 1-4 клас

Теми: „Аз мога да избирам“, „Аз се харесвам“, „Грижи за моето тяло“, „Добри и опасни тайни“, „Кой може да помогне“, „Моите добри качества“, „Моят положителен портрет“, „Правила и отговорности“, „Прикритите чувства“, „Приятелство“, „Семейство“, „Сигурни места, сигурни хора“, „Химичните вещества“, „Чувствата на моето лице“.

2. Тренинги за превенция на наркоманиите и промоция на здравословен начин на живот

Целева група: ученици 5-7 клас

Теми: „Наркотиците – митове и факти“, „Канабис – рискове от употребата на канабисови продукти в юношеска възраст“, „Рискови ситуации, рисково поведение и зависимости“, „Зависимост от интернет – причини и последици“, „Забавление без наркотици“, „Дизайнерски наркотици – видове, употреба, рискове от употребата“, „Групов натиск, конформизъм и асертивно поведение“, „Как да кажем „НЕ“, „Ценности, нагласи и групово влияние“, „Цигари и алкохол – митове и факти“, „Здравословен начин на живот – знаем ли какво е това?“, „Тютюнопушене – причини и рискове“, „Употреба на алкохол – причини и рискове“, „Доброволчество в Младежки съвет по наркотични вещества“.

3. Тренинги за превенция на наркоманиите и промоция на здравословен начин на живот

Целева група: ученици 8-12 клас

Теми: „Рискови ситуации, рисково поведение и зависимости“, „Забавление без наркотици“, „Наркотични вещества – видове, ефекти и последици от употребата“, „Наркотиците – митове и факти“, „Причини и последици от употребата на наркотични вещества“, „Канабис – рискове от употребата на канабисови продукти в юношеска възраст“, „Легализиране на марихуаната – ЗА и ПРОТИВ“, „Пътят на зависимостта“, „Лечение на зависимости. Истински истории“, „Дизайнерски наркотици – видове, употреба, рискове от употребата“, „Анаболни стероиди“, „Групов натиск, конформизъм и асертивно поведение“, „Световно кафене – асертивно общуване“, „Ценности, нагласи и групово влияние“, „Помощ и подкрепа при проблеми, свързани с употребата на наркотици“, „Медии и наркотици“, „Доброволчество в Младежки съвет по наркотични вещества“, „Зависимост от интернет – причини и последици“, „Цигари и алкохол – митове и факти“.

Отчитайки важната роля на семейството за предпазване на младите хора от употребата и злоупотребата с наркотици, в превантивна програма „Информираният избор“ са заложени и възможности за обучения и работа с родители:

1. **Информационни срещи** – видове наркотични вещества, ефекти и последици от употребата, признаци за употреба на наркотични вещества, рискови и протективни фактори за злоупотреба с нелегални вещества.
2. **Обучителни семинари** за ролята на семейството в превенция на рисковото поведение сред младите хора.
3. **Индивидуални консултации на родители** по проблеми, свързани с рисково поведение и употреба на наркотици.

Мултимодулната превантивна програма „Информираният избор“ е предложена на всички учебни заведения в Габрово и дава възможност на ръководствата на училищата и класните ръководители да планират обучения с участието на специалисти от ОБСНВ и ПИЦ, както и на обучени доброволци от МСНВ.

През 2016 г. са проведени тренинги по превантивна програма „Информираният избор“ в следните училища и класове:

- НУ „Васил Левски“ – 1а, 1г, 2а, 3б /два учебни часа/, 4а и 4б;
- ОУ „Ран Босилек“ – 1а, 1б, 1в, 2а, 2в, 2г, 3а, 3б, 4а, 7а /два учебни часа/;
- ОУ „Неофит Рилски“ – 7а и 7б;
- ОУ „Иван Вазов“ – 1а /два учебни часа/, 1б /два учебни часа/, 2а /два учебни часа/, 2б /два учебни часа/, 3а /два учебни часа/, 3б /два учебни часа/, 5а, 6а, 7а;
- ОУ „Св. Св. Кирил и Методий“:
 - Прожекции на филм за дизайнерските наркотици във всички 5, 6 и 7 класове;
 - Тренинги: 1а, 1б, 1в, 1г, 2в, 3а, 3б /два учебни часа/, 3в /два учебни часа/, 3г, 4а, 4в, 4г, 5а /два учебни часа/, 5в /два учебни часа/, 6а, 6б, 6в, 7а, 7в /два учебни часа/.
- ОУ „Христо Ботев“ – 1а, 1б /два учебни часа/, 2б, 3а /два учебни часа/, 3б /два учебни часа/, 4а /два учебни часа/, 4б /два учебни часа/, 5а /два учебни часа/, 6а /два учебни часа/, 6б /два учебни часа/, 7а и 7б;
- ПМГ „Акад. Иван Гюзелев“ – 9в и 10а;
- Национална Априловска гимназия – 9а; 9б; 9д /два учебни часа/;
- ПТГ „Д-р Никола Василиади“ – 8а, 8б, 8в, 9а, 9б, 9в клас.

Обхванатите в обученията ученици от габровските училища са над 1600.

През месец юни 2016 г., по покана на училищното ръководство на ОУ „Христо Ботев“, бе организирана и родителска среща със специалисти от ОБСНВ и ПИЦ. Родителите бяха запознати с актуалните тенденции в разпространението и употребата на наркотични вещества сред младите хора, пътя и причините на зависимостта, навлизащите все повече на пазара т.нар. „дизайнерски наркотици“. Раздадоха се информационни материали.

Специалистите от ОБСНВ и ПИЦ провеждат превантивни тренинги и обучения по покана и на различни организации от Габровска област. Благодарение на доброто

сътрудничество с МКБППМН от Трявна, Дряново и Севлиево, ученици от региона имат възможността да получат достоверна и актуална информация, свързана с наркотиците и зависимостите и да развият социалните си умения, чрез интерактивни методи на обучение.

През 2016 г. ОбСНВ и ПИЦ проведоха следните обучителни тренинги:

➤ **Обучение на доброволци от БМЧК**

На 20 май 2016 г., по покана на БЧК, Общински съвет по наркотични вещества проведе обучение на младежите от Българския младежки червен кръст на тема „Младите хора и наркотиците“.

В резултат на тренинга доброволците от БМЧК получиха знания за различните видове наркотици, за въздействието и последиците от употребата им, упражниха уменията си за аргументация и за критично мислене, за анализ на ситуации, свързани с рисково поведение. Търсеха се причините, поради които хората употребяват дрога и се генерираха алтернативи на това поведение.

➤ **Обучение на ученици от гр. Дряново**

По покана на МКБППМН - Дряново, ОбСНВ и ПИЦ – Габрово проведоха тренинги за превенция на наркоманиите в следните училища и класове:

- СУ „Максим Райкович“ – 8 клас;
- ПГИ „Рачо Стоянов“ – 9, 10 и 11 клас.

➤ **Обучение на ученици от гр. Трявна**

По покана на МКБППМН - Трявна, ОбСНВ и ПИЦ – Габрово проведоха тренинги за превенция на наркоманиите в следните училища и класове:

- ОУ „Проф. П.Н. Райков“ – 8, 7, 6 клас;
- СУ „П.Р. Славеиков“ – 8 клас;
- НГПИ „Тревненска школа“ – 8 и 11 клас

4. *Участие на специалисти от ОбСНВ и ПИЦ в семинари, форуми и обучения, свързани с повишаване на квалификацията и придобиване на специфични знания и умения:*

➤ **Участие в обучителен семинар „От създаване на заетост към развиване на компетентности“, по проект Job Developer**

Обучението се проведе в периода 04-05.04.2016 г. в Габровската търговско-промишлена палата. Осъществяването му е в рамките на проект „Job Developer“, финансиран от програма Erasmus+ на Европейската комисия, по който ГТПП е партньор. Проектът следва да допринесе за намаляване на младежката безработица, чрез съгласуване на изискванията на местния пазар на труда с компетентностите, силните страни и талантите на търсещите работа млади хора.

Целта на обучителния семинар бе да се подготвят т. нар. „Job Developers“ (представители на камари, агенции по заетостта, обучителни институции, професионални и кариерни центрове и държавни институции, трудови медиатори и консултанти), които след това да действат като мултипликатори и подкрепят учащи се

и търсещи работа млади хора от страните-партньори по проекта - Гърция, Испания, Литва, България и Унгария, в провеждането на анализ на изискванията на местния пазар на труда.

➤ Дискусионен форум в Народното събрание

Представител на ОБСНВ взе участие в дискусионен форум по повод 26 юни - Международен ден за борба със злоупотребата и нелегалния трафик на наркотици, който се проведе на 30.06. и 01.07. 2016 в гр. София с участието на Общинските съвети по наркотични вещества, народни представители от 43 Народно събрание, представители на Министерството на здравеопазването, Министерството на образованието и науката, Министерството на труда и социалната политика, неправителствени организации.

Форумът бе организиран от Международна асоциация за борба с наркоманията и наркобизнеса и Национален център по наркомании – София и се състоя в зала „Изток“ на Народното събрание.

Участниците във Форума обсъдиха въпроси, свързани с превантивните дейности по отношение на зависимостите, недостатъчното финансиране на тези дейност, липсата на ефективна координация и сътрудничество между институциите и организациите, работещи по проблемите на наркоманиите. Представени бяха тенденциите и последните изследвания в областта на разпространението и употребата на наркотични вещества в страната.

➤ X Национална конференция по проблемите на превенцията на употребата и злоупотребата с наркотични вещества

ОБСНВ взе участие в X Национална конференция по проблемите на превенцията на употребата и злоупотребата с наркотични вещества, която се проведе от 19 до 21 октомври 2016 г. в гр. Варна.

Организатори на конференцията бяха секретариатът на Националния съвет по наркотични вещества и Национален център по наркомании, със съдействието на Общинския съвет по наркотичните вещества - Варна и Регионална здравна инспекция - Варна.

По време на конференцията бяха представени добри практики от дейността на Общинските съвети по наркотични вещества и Превантивно-информационните центрове в страната.

Обсъдени бяха и основните проблеми в работата на ОБСНВ и ПИЦ в страната – липсата на достатъчен финансов ресурс за реализиране на превантивни програми, голямото текучество на кадри в тези структури - поради ниското заплащане, липсата на възможност за системна превантивна дейност в училищата, трудно ангажиране на родителите с проблемите на зависимостите.

➤ Обучителни семинари, организирани от Фондация „Стефан Батори“, Полша

През месеците август и октомври представители на ОБСНВ и ПИЦ имаха възможността да се включат в два международни семинара на тема „Съвременна профилактика на рисково поведение при юношите“, организирани от Фондация „Стефан Батори“, Полша и АПРСЗ „Само днес“, България.

Семинарите се проведеха под формата на практическо обучение за превантивна работа с юноши и родители.

Водещи на обученията бяха Анна Швед и Анджей Майхер от Полша, специалисти с дългогодишен опит като социотерапевти и обучители в областта на зависимостите, работата с „проблемни деца“, семейства и подготовката на младежки лидери.

Обученията се проведеха в два основни модула:

- Работа с деца и юноши;
- Работа с родители и семейства.

Чрез интерактивни форми и методи, обучителите ни представиха тяхната дейност по превенция на рисковото поведение в Полша. Представена бе една структурирана, научно обоснована и практически ориентирана превантивна програма, системно прилагана в полските училища. Програма, заложила на стимулиране на креативността и активността на младите хора, с подкрепата на обучени учители и специалисти. В нея е включена и работа с родителите – важна част от всяка превантивна интервенция, отчитаща рисковите и протективните фактори на семейната среда.

III ИНФОРМАЦИОННА ДЕЙНОСТ

Една от задачите на ОБСНВ и ПИЦ - Габрово е осигуряването на адекватна информация относно ситуацията с употребата на наркотични вещества на територията на Община Габрово, с оглед по-прецизното планиране и осъществяване на превантивни дейности. Ежегодно ОБСНВ подготвя и представя в Националния съвет по наркотични вещества към Министерство на здравеопазването и Националния център по наркомании Годишен доклад относно ситуацията, свързана с наркотиците в гр. Габрово. Структурата на този доклад е заимствана от проекта “Мулти – сити мрежа”, Група “Помпиду” към Съвета на Европа.

Информация за реализираните превантивни дейности през предходната година и актуални данни за цените на наркотиците на улично ниво се подават от ОБСНВ и ПИЦ към НСНВ, НЦН и НФЦ за наркотици и наркомании, които се използват при подготовката на Годишен доклад към Европейския мониторинг център за наркотици и наркомании в Лисабон за интегриране в Европейския доклад.

ОБСНВ - Габрово работи в много добро сътрудничество с институциите, които предоставят информация, свързана с наркоманиите – ОД на МВР, Окръжен съд, Окръжна прокуратура, РЗИ. Ценна и актуална информация относно пазара и употребата на наркотици в община Габрово се получава от младите хора, посещаващи консултации в ПИЦ, а също и от родителите, които търсят помощта на специалисти.

За началото на учебната 2016/2017 г. ПИЦ – Габрово разработи и отпечата информационни плакати, популяризиращи дейността на Младежкия съвет по наркотични вещества, които бяха разпространени в училищата на територията на община Габрово.

През 2016 г. ОБСНВ и ПИЦ планираха засилване на информационната си дейност сред родителите на ученици. През м. март до всички училища в Габрово бяха изпратени писма с резултатите и анализа от проведеното в края на 2015 г. проучване за

изследване нагласите на родителите относно употребата на наркотични вещества, както и нуждата им от информация, помощ и подкрепа. Анкетното проучване показва, че над 70% от участвалите родители биха присъствали на специализирани родителски срещи по проблемите на наркоманиите, за да получат допълнителна информация по темата. В писмата си до директорите на учебните заведения, ОБСНВ предложи във всяко училище да бъдат организирани такива срещи, на които специалистите от ОБСНВ и ПИЦ да запознаят родителите с новите видове наркотици, рисковете от тяхната употреба и признаците, по които могат да се ориентират за евентуална употреба на психоактивни вещества. Такава родителска среща бе организирана единствено в ОУ „Христо Ботев“.

За да достигне информация до повече родители, относно възможностите за консултации по въпроси, свързани с употребата на наркотици при специалистите от ОБСНВ и ПИЦ – Габрово, през м. април 2016 г. бяха отпечатани флаери, които бяха разпространени по време на родителските срещи във всички училища. За удобство на работещи родители, ОБСНВ организира Приемен час за родители – всеки понеделник от 17.00 до 18.00 часа.

IV КОНСУЛТАТИВНА ДЕЙНОСТ

ОБСНВ и ПИЦ – Габрово, наред с превантивната и информационна дейност, предлага и консултации на деца и семейства по проблеми, свързани с наркотиците и зависимостите. Консултативната дейност е с няколко основни направления:

- Консултиране за видовете наркотични вещества: въздействие, признаци за употреба, последици от употребата;
- Информиране относно възможности за лечение и рехабилитация на зависимости в страната и в чужбина;
- Съдействие за постъпване в терапевтични общности;
- Консултиране на родители и близки на хора с проблемна употреба на наркотици;
- Оценка тежестта на злоупотреба и мотивационно интервюиране;
- Насочване към доставчици на социални услуги за деца и семейства за дългосрочно консултиране;

ОБСНВ поддържа контакти с всички места за лечение на зависимости в България - Психиатрични болници, Отделения за детокс, Програми за субституиращо и поддържащо лечение с Метадон и Субститол, Терапевтични общности, Дневни центрове за рехабилитация. Голяма подкрепа ОБСНВ и ПИЦ получават от Сдружение „Майки срещу дрогата“ – Пловдив, с чието съдействие имат възможност да изпращат младежи за дългосрочно лечение в не само в страната, но и в чужбина.

ОБСНВ си сътрудничи и с Центъра за лечение на зависимости в Габрово, към който са насочвани голяма част от потърсилите помощ родители и младежи.

През 2016 г. 37 младежи и родители са потърсили съдействие в ОБСНВ - Габрово по проблеми, свързани с употребата на психоактивни вещества. От специалистите в центъра те получават информация, консултиране, образователни материали и подходяща литература по проблема.

Силни и слаби страни в превантивната дейност на ОБСНВ и ПИЦ – Габрово**Силни страни:**

- Активна дейност на Младежкия съвет по наркотични вещества - доброволците се обучават по подхода „връстници обучават връстници“ и работят съвместно с ОБСНВ по училища, подготвят и осъществяват различни инициативи;
- Добро сътрудничество и координация между ОБСНВ, училищните ръководства и педагогическите съветници и психолози в училищата;
- Развито партньорство с организации, работещи в сферата на младежките дейности - част от инициативите на ОБСНВ и МСНВ се реализират съвместно с други младежки организации;
- Разработена и реализираща се превантивна програма „Информираният избор“, даваща възможност за реализиране на превантивни дейности сред ученици 1-12 клас, педагози и родители;
- Разработена и реализираща се превантивна здравна-образователна програма „Здравейко“, насочена към ученици 1-4 клас;
- Начало на сътрудничество с юноши от ФК „Чардафон 1919“ и реализирани съвместни дейности, свързани с популяризиране на здравословния начин на живот;
- Реализират се превантивни дейности извън територията на община Габрово, благодарение на доброто сътрудничество с МКБППМН в гр. Дряново и гр. Трявна;
- Осъществяват се информационни срещи и дискусии с утвърдени специалисти в сферата на превенцията, лечението и рехабилитацията на зависимости – Желяз Турлаков от ТО „Ново начало“, Веселина Божилова от сдружение „Майки срещу дрогата“.

Слаби страни:

- Недостатъчно активна работа по отношение на „превенция на средата“ – превантивни дейности в местата, където най-често се употребяват наркотични вещества – барове, клубове, нощни заведения, други места за забавление;
- Недостатъчна ангажираност и инициативност от страна на част от училищните ръководства за реализиране на системни превантивни дейности в училищата;
- Затруднение в намирането на подходящи форми за ангажиране на родителите по проблемите, свързани с превенция употребата на наркотични вещества.
- Липсва ефективно взаимодействие и сътрудничество с Технически университет – Габрово, както по посока превантивни интервенции сред студентите, така и за съвместни дейности със студентите, обучаващи се по специалността „Социални дейности“.

Изготвил:

Габриела Йосифова - председател на ОБСНВ